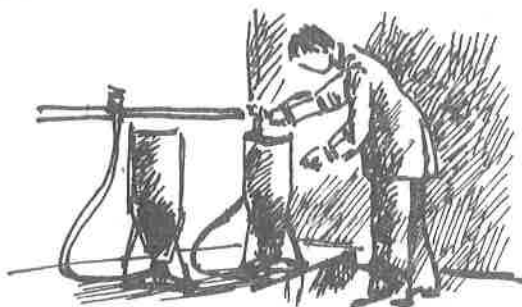

Naučni i stručni radovi

T. Vuković, Sarajevo

Paraphoxinus alepidotus (Heckel, 1843)

Novi podaci o rasprostranjenju u vodama Jugoslavije

Rasprostranjenje vrsta iz roda **Paraphoxinus** još uvijek nije dovoljno proučeno; novija istraživanja sve više pokazuju da postojeći literaturni podaci ne pružaju stvarnu sliku o rasprostranjenju vrsta tog roda. Tako, na primjer, vrsta **Paraphoxinus ghetaldi** Steindachner, 1882, i pored višegodišnjih istraživanja u posljednjih desetak godina, nije nađena u vodama Popovog Polja, dok je, sa druge strane, konstatovana u rijeci Buni, u slivu Neretve (Kosorić i Vuković, 1966.), kao i u potoku Kasindolki, sliva gornjeg toka rijeke Bosne (Vuković, 1967.). Slična je situacija i sa drugim vrstama ovog roda, s time, što za neke vrste u novije vrijeme nisu objavljeni nikakvi podaci o rasprostranjenju.

Podatke o rasprostranjenju vrste **P. alepidotus** su iznijeli Heckel i Kner (1858.), Taler (1953.), Vuković (1963.), Vuković i Ivanović (1971.). Ako se sumiraju podaci, koje su iznijeli svi navedeni autori, proizilazi da je ta vrsta rasprostranjena u vodama Livanjskog i Duvanjskog polja, u Buškom i Mostarskom blatu, Neretvi, vodama Sinjskog i Glamočkog polja i u Blidinjskom jezeru. U literaturi do sada nije bilo registrovano da ova vrsta naseljava rijeku Koranu kod Bosanskog Grahova, pa ovim saopštenjem želimo da upotpunimo i te podatke o njenom rasprostranjenju. U Korani kod Bosanskog Grahova je ulovljeno 5 primjeraka vrste **Paraphoxinus alepidotus** 1975. godine. Taj nalaz jasno potvrđuje prisutnost te vrste i u ovom području.

Mali broj sakupljenih primjeraka nije omogućio odgovarajuću varijaciono-statističku analizu osnovnih

morfometrijskih i merističkih karaktera. Međutim, na prikupljenim primjercima su ti karakteri proučeni i dati u tabeli broj 1.

Ali, odgovarajuća komparativna analiza sa primjercima u drugim populacijama nije se mogla izvršiti, upravo zbog slabog poznavanja tih karakteristika ove vrste uopšte. Postojeći podaci ukazuju na izraženu relativnu stabilnost morfološko-taksonomskih karaktera u lokalnim populacijama ove vrste. To je razlog što u okviru ove vrste do sada nisu opisivane podvrste, iako je ona predstavljena sa nekoliko geografski izolovanih populacija. Konstatovani broj zrakova u leđnom i podrepnom peraju kod pet ispitanih primjeraka iz Korane u potpunosti se slaže sa podacima koje za sve do tada poznate populacije ove vrste iznose Vuković i Ivanović (1971.), odnosno po 7 granatih zrakova u oba ta peraja, bez variranja. Istovjetno je i variranje broja granatih zrakova u grudnom peraju (15 do 16). Vuković i Miladinović (1969.) su proučavali metodom reakcije prstenaste precipitacije serološke razlike među populacijama ove vrste iz voda Livanjskog i Glamočkog polja i konstatovali da među tim populacijama nema seroloških razlika. Pitanje postojanja intraspecijskih formi, prije svega podvrsta, u okviru vrste **P. alepidotus** ostaje, dakle, dosad otvoreno, uz napomenu da za sada ne postoje nikakvi argumenti koji bi ukazivali na postojanje interspecijske diferencijacije kod ove vrste.

Autor se zahvaljuje drugu Dragu Mariću, studentu biologije, koji je na terenu prikupio materijal.

Tabela 1.

Neki morfometrijski i meristički karakteri *Paraphoxinus alepidotus* iz rijeke Korane kod Bosanskog Grahova

Karakter	Srednja vrijednost	Variranje	% od dužine tijela bez repnog peraja	% od dužine glave
Totalna dužina tijela	80,80mm	75— 85 mm		
Dužina tijela bez repnog peraja	68,40mm	63— 73 mm		
Dužina glave	17,70mm	16— 19 mm	25,87	
Najveća visina tijela	16,00mm	14— 20 mm	23,39	
Najmanja visina tijela	6,90mm	6,5— 7,5 mm	10,08	
Predočni prostor	5,90mm	5— 7 mm		36,87
Međuočni prostor	5,90mm	5,5— 7 mm		36,87
Zaočni prostor	9,40mm	8,5— 10 mm		58,75
Dijametar oka	3,30mm	3— 3,5 mm		20,62
Antedorzalno rastojanje	37,90mm	34— 41 mm	37,90	
Anateanalno rastojanje	47,30mm	42,5— 51 mm	69,15	
Anteventralno rastojanje	34,90mm	32— 37 mm	51,02	
Postdorzalno rastojanje	25,80mm	23,5— 30 mm	37,71	
Postventralno rastojanje	32,40mm	29— 37 mm	47,36	
Dužina repnog stabla	15,40mm	13,5—18,5 mm	22,51	
Osnova lednog peraja	8,50mm	8— 9 mm	12,42	
Osnova podrepnog peraja	6,60mm	6— 7 mm	9,64	
Visina lednog peraja	14,00mm	13— 15 mm		
Visina podrepnog peraja	10,10mm	9,5— 11 mm		
Dužina grudnog peraja	12,20mm	11—13,5 mm		
Dužina trbušnog peraja	9,40mm	9— 10 mm		
Broj zrakova u leđnom peraju	III—7,00	—		
Broj zrakova u podrepnom peraju	III—),00	—		
Težina tijela	6,50 gr	5,10—9,30 gr		

Kratak sadržaj

U ovom radu se iznosi novi podatak o rasprostranjenju u Jugoslaviji endemične vrste *Paraphoxinus dotus* (Heckel). U dosadašnjoj literaturi su navedeni slijedeći lokaliteti, tekućice i stajaće vode, koje ova vrsta naseljava: vode Livanjskog, Duvanjskog, Sinjskog i Glamočkog polja, rijeka Neretva, vode Buškog i Mostarskog blata. Primjerci ove vrste su 1975. godine pronađeni u rijeci Korani kod Bosanskog Grahova, pa je time poznavanje rasprostranjenja ove vrste upotpunjeno.

Zusammenfassung

In dieser Arbeit wird eine neue nachgeprüfte Angabe über die in Jugoslawien endemischer Art *Paraphoxinus alepidotus* (Heckel) berichtet. In der bisherigen Literatur wurden die folgende Lokalitäten zitiert, und zwar Wasserflüsse und stehende Gewässer: die Gewässer von Livno-, Duvno-, Sinj- und Gla-

moč-Felsern, des Neretva - Flusses, wie auch die Gewässer von Buško- und Mostars-Blato. Die Exemplare dieser Art wurden aber im 1975. Jahre auch im Flusse Korana bei Bosansko Grahovo gefunden, womit die Kenntnis der Verbreitung dieser Art vervollständigt wird.

LITERATURA

- HECKEL J., KNER R. (1858.) Die Süßwasserfische der Österreichischen Monarchie, Leipzig.
- KOSORIĆ, Đ., VUKOVIĆ, T. (1966.): Ribe rijeke Bune. Glasnik zem. muzeja u Sarajevu, Prirodne nauke sv. V, Sarajevo.
- TALER Z. (1953.): Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. Glasnik Prirod. muz. Srpske zem., Ser. B, knj. 5—6, Beograd.
- VUKOVIĆ T. (1963.): Ribe Bosne i Hercegovine. Sarajevo.
- VUKOVIĆ T. (1967.): Nalaz *Paraphoxinus ghetaldi* Stendachner u slivu gornjeg toka reke Bosne. Glas. zem. muzeja u Sarajevu, sv. VI, Sarajevo.
- VUKOVIĆ T., IVANOVIĆ B. (1971.): Slatkovodne ribe Jugoslavije. Sarajevo.